

I

(Állásfoglalások, ajánlások és vélemények)

AJÁNLÁSOK

TANÁCS

A TANÁCS AJÁNLÁSA

(2017. november 20.)

a pályakövetésről

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2017/C 423/01)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 165. és 166. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

- (1) Az oktatást és képzést elhagyó végzett tanulók foglalkoztathatósága számos tagállamban aggodalomra ad okot, többek között azért, mert az Unióban a friss felsőoktatási diplomával rendelkezők foglalkoztatási aránya még nem állt teljesen helyre a 2008-as pénzügyi válságot követően⁽¹⁾, a szakoktatási és -képzési programokban végzettséget szerzők foglalkoztatási helyzete pedig eltérő a különböző tagállamokban.
- (2) Ezért a tagállamokat arra ösztönözték a tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó 2015. évi iránymutatásokon⁽²⁾ keresztül, hogy a szociális partnerekkel együttműködve megfelelő tudás, készség- és kompetenciakínálat révén mozdítsák elő a foglalkoztathatóságot és a termelékenységet.
- (3) E célkitűzés elérése szempontjából nagyon fontos, hogy jó minőségű információk álljanak rendelkezésre arra vonatkozóan, hogy mi történik a végzettséggel rendelkezőkkel a képesítés megszerzése, illetve az oktatás vagy képzés elhagyása után, annak érdekében, hogy megismerjük, hogy milyen tényezők okoznak foglalkoztathatósági problémákat az egyes régiókban és gazdasági ágazatokban, illetve bizonyos felsőoktatási vagy szakoktatási és -képzési szakokról kikerülő végzettek esetében, valamint hogy megoldásokat találjunk ezekre a problémákra. Ezeknek az információknak az értékére a felsőoktatás minőségbiztosításának európai sztenderdjei és irányelvei (ESG)⁽³⁾, valamint a szakképzés európai minőségbiztosítási referenciakerete (EQAVET)⁽⁴⁾ is felhívják a figyelmet.
- (4) Mivel azonban a felsőoktatásban, valamint a szakoktatásban és -képzésben végzettek eredményeire vonatkozó adatok gyűjtésének, elemzésének és felhasználásának rendszere az Unió számos területén még nem került megfelelően kidolgozásra, jobb információkra van szükség egyrészt ahhoz, hogy a tanulók megalapozottan dönthesse- nek arról, hogy mit tanuljanak, másrészt pedig az oktatási programok, illetve a kormányzati szakpolitika kialakításához.
- (5) A munkaerőpiacra való belépés nagymértékben függ a gazdasági helyzettől, a képzettség szintjétől és a tanulmányi területtől, továbbá társadalmi-demográfiai tényezők is befolyásolják, csakúgy mint a család társadalmi-gazdasági háttere⁽⁵⁾. A probléma átfogó kezelése érdekében tehát fontos adatokat gyűjteni e különböző tényezők hatására vonatkozóan is.

⁽¹⁾ COM/2015/0690 final.

⁽²⁾ A Tanács 2015. október 5-i (EU) 2015/1848 határozata a tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó 2015. évi iránymutatásokról (HL L 268., 2015.10.15., 28. o.).

⁽³⁾ ISBN 952-5539-04-0.

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2009. június 18-i ajánlása a szakoktatás és szakképzés európai minőségbiztosítási referenciakeretének létrehozásáról (HL C 155., 2009.7.8., 1. o.).

⁽⁵⁾ A nemnek és a migráns háttérnek az iskolából a munkaerőpiacra történő átmenetre gyakorolt hatásáról lásd: OECD/Európai Unió (2015.). *Indicators of Immigration Integration 2015 – Settling In*, 13. fejezet.

- (6) Noha számos tagállam dolgozik már pályakövetési rendszer kifejlesztésén, korlátozott a tudásnak és a bevált gyakorlatoknak a cseréje, valamint az egymástól való tanulás.
- (7) mivel korlátozott a meglévő összehasonlítható adatok köre, és a tagállami szinten gyűjtött adatok nem hasonlíthatók össze a más tagállamokban gyűjtött adatokkal, nehéz bármilyen következtetést levonni a különböző országok és régiók között a tendenciák és az eredmények terén jelentkező különbségekből.
- (8) Az Unió felsőoktatási modernizációs programjáról folytatott nyilvános konzultáció⁽¹⁾ keretében problémaként fogalmazódott meg, hogy a felsőoktatás nem biztosít a végzettséget szerzők számára olyan tudást, készségeket és kompetenciákat, amelyekre szükségük van a boldoguláshoz a gyorsan változó oktatási és foglalkoztatási környezetben, valamint hogy bizonyos tagállamokban továbbra is strukturális munkaerőhiány áll fenn.
- (9) A tagállamok uniós szintű fellépést kértek a foglalkoztathatóságra, a strukturális munkaerőhiányra és a munkaerőpiaci szükségletekre vonatkozó információk áramlásának javítása céljából. Ennek keretében az oktatás és a képzés terén folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszerének (Oktatás és képzés 2020) végrehajtásáról szóló, 2015. évi tanácsi és bizottsági közös jelentés⁽²⁾ javasolja a felsőoktatás munkaerőpiaci és társadalmi relevanciájának előmozdítását, többek között a munkaerőpiaci szükségletek és eredmények hatékonyabb felmérése és előrejelzése, például a végzettek szakmai előmenetelének nyomon követése révén.
- (10) A tagállamok továbbá a szakoktatás és -képzés területén a 2015-től 2020-ig tartó időszakban elvégzendő új középtávú feladatokról szóló, 2015. évi rigai következtetésekből vállalták, hogy folyamatos tájékoztatást és visszacsatolást biztosítanak olyan intézkedéseken keresztül, mint például a szakoktatásban és -képzésben végzetekre vonatkozó foglalkoztathatósági adatok felhasználása, a tanulásra, a munkaerőpiacra való belépésre és a szakmai előmenetelre vonatkozó adatok kombinálása, valamint a nemzeti szintű szereplők arra való képességének fokozása, hogy a végzettséget szerzőkre vonatkozó adatok felhasználásával igazítsák hozzá a tanterveket, a foglalkozási profilokat, valamint a szakoktatásban és -képzésben szerezhető képesítések tartalmát az új gazdasági és műszaki követelményekhez.
- (11) Ezt követően pedig a tagállamok „A társadalmi-gazdasági fejlődés és a befogadás Unió-szerte, az oktatás révén való elősegítéséről: az oktatás és a képzés hozzájárulása a 2016. évi európai szemeszterhez” című állásfoglalásban⁽³⁾ felhívták a figyelmet a strukturális munkaerőhiány és a készség hiányok prioritásként történő kezelésének fontosságára.
- (12) Ez az állásfoglalás a korábban elvégzett munkára épült. A tagállamok a vállalkozásoktatásról és -képzésről szóló, 2014. évi tanácsi következtetésekből⁽⁴⁾ megállapodtak abban, hogy a vállalkozásoktatás és -képzés minőségének és hatékonyságának értékelése során lehetőség szerint pályakövetési információkat is felhasználnak majd.
- (13) 2013-ban a tagállamok a felsőoktatás szociális dimenziójáról szóló tanácsi következtetésekből⁽⁵⁾ megállapodtak abban, hogy előmozdítják az oktatáshoz és a munkaerőpiachoz kapcsolódó lehetőségekre és eredményekre vonatkozó információk szolgáltatását.
- (14) Továbbá az oktatásból és képzésből kikerülő végzetek foglalkoztathatóságáról szóló, 2012. évi tanácsi következtetésekből⁽⁶⁾ a tagállamok megállapodtak abban, hogy 2020-ra azoknak a 20–34 év közötti végzeteknek, akik legfeljebb három évvel a referenciaévet megelőzően kerültek ki az oktatásból és képzésből, a 82 %-a vegyen részt a foglalkoztatásban, valamint abban is megállapodtak, hogy nyomon követik az oktatásból és képzésből kikerülő végzetek foglalkoztatási arányát annak érdekében, hogy megalapozottabb szakpolitikákat lehessen kidolgozni az oktatás/képzés és a foglalkoztatás közötti kapcsolatot illetően, miközben a tagállamok és a Bizottság megállapodtak abban, hogy a kvantitatív nyomon követést kiegészítve kvalitatív információkat és bevált gyakorlatokat is gyűjtenek a tényeken alapuló szakpolitikai döntéshozatal érdekében.
- (15) Az Európai Bizottság ezért az új európai készségfejlesztési programról szóló közleményében⁽⁷⁾ prioritásként jelölte meg a készségekkel kapcsolatos információgyűjtés és tájékoztatás javítását a jobb pályaválasztás érdekében, és ennek jegyében javaslatot tett a felsőoktatásban végzetek pályakövetésére vonatkozóan annak érdekében, hogy támogassa a tagállamokat a végzettséget szerzők munkaerőpiacra történő bejutására vonatkozó információk javításában. Ezzel összefüggésben ez az ajánlás a tagállami kezdeményezések kiegészítésének tekintendő, a vállalatok pedig önkéntesek,

⁽¹⁾ SWD(2016) 0195 final.

⁽²⁾ HL C 417., 2015.12.15., 25. o.

⁽³⁾ A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által kialakított, 2016. február 24-i állásfoglalás a társadalmi-gazdasági fejlődés és a befogadás Unió-szerte, az oktatás révén való elősegítéséről: az oktatás és a képzés hozzájárulása a 2016. évi európai szemeszterhez (HL C 105., 2016.3.19., 1. o.).

⁽⁴⁾ HL C 17., 2015.1.20., 2. o.

⁽⁵⁾ HL C 168., 2013.6.14., 2. o.

⁽⁶⁾ HL C 169., 2012.6.15., 11. o.

⁽⁷⁾ COM(2016) 381 final.

AJÁNLJA, HOGY A TAGÁLLAMOK:

a nemzeti és uniós jogszabályoknak, így különösen a személyes adatok védelméről szóló 95/46/EK irányelvnek⁽¹⁾, valamint a rendelkezésre álló erőforrásoknak és a nemzeti körülményeknek megfelelően, az összes érdekelt féllel való szoros együttműködésben:

1. javítsák a végzettek⁽²⁾, valamint adott esetben a felsőoktatást vagy a szakoktatást és -képzést végzettség nélkül elhagyók tevékenységeire vonatkozó információk rendelkezésre állását és minőségét többek között úgy, hogy 2020-ig előrehaladást érnek el olyan pályakövetési rendszerek létrehozása terén, amelyek magukban foglalják az alábbiakat:
 - a) releváns, anonim adminisztratív statisztikai adatok gyűjtése az oktatási, adóügyi, népességnyilvántartó és társadalombiztosítási adatbázisokból;
 - b) a végzettséggel rendelkezők körében végzendő longitudinális felmérések koncepciójának kidolgozása az oktatási rendszer, illetve adott esetben az egyes intézmények szintjén, tekintettel arra, hogy igen fontosak az emberek munkaerőpiacra való bejutására vagy további oktatásban és képzésben való részvételére, majd későbbi szakmai előmenetelére vonatkozó kvalitatív adatok; valamint
 - c) lehetőség arra, hogy a hatóságok anonimizált módon összekapcsolják a különböző forrásokból származó adatokat a végzettek utóéletére vonatkozó összetett kép kialakítása érdekében.

A gyűjtendő adatok tartalma

2. tekintettel arra, hogy e tanácsi ajánlás értelmében javítani kell az adatok összehasonlíthatóságát, a tagállamok gyűjtésnek adatokat az alábbi területeken:
 - a) életrajzi adatok és a szociális és gazdasági helyzetre vonatkozó adatok;
 - b) oktatásra és képzésre vonatkozó adatok;
 - c) a foglalkoztatásra vagy további oktatásra és képzésre vonatkozó adatok;
 - d) az oktatás és képzés relevanciája a foglalkoztatás és az egész életen át tartó tanulás szempontjából;
 - e) szakmai előmenetel.

A végzettek körében végzett longitudinális felmérés

3. ösztönözzék a végzettséget szerzők körében végzett longitudinális felméréseken való magas, reprezentatív és tartós válaszadási arányt, ideértve adott esetben az olyan végzettek pályakövetését is, akik akár oktatásban vagy képzésben való részvétel céljából, akár tanulmányaik elvégzését követően elvándoroltak.

Európai együttműködés

4. vegyenek részt egy olyan szakértői hálózatban, amely a tagállamok közötti együttműködést és egymástól való tanulást hivatott előmozdítani a pályakövetési rendszerek és azok továbbfejlesztése terén. Ez a hálózat megvizsgálja majd, hogy miként lehetne a 2. pontnak megfelelően összehasonlítható adatokat és közös fogalommeghatározásokat biztosítani. A 3. és 9. pontban említett longitudinális felméréseket illetően a hálózat javaslatokat tesz a közös alapelvekre, a felmérések optimális gyakoriságára, valamint az elvándorolt végzettek pályakövetésének módjára.
5. a szakértői hálózatot az Oktatás és képzés 2020 keretében meglévő, az együttműködésre vonatkozó irányítási struktúrákkal összhangban kell megszervezni, az esetleges későbbi új struktúrák sérelme nélkül.

Az eredmények terjesztése és kiaknázása

6. tegyenek intézkedéseket a pályakövetési elemzések eredményeinek időben, rendszeresen és széles körben való terjesztésére és kiaknázására, a következő célokból:
 - a) a pályaaorientáció erősítése a leendő tanulók, a jelenlegi tanulók és a végzettek számára;
 - b) tantervek kidolgozásának és frissítésének támogatása annak érdekében, hogy javuljon a megfelelő készségek megszerzése és a foglalkoztathatóság;
 - c) a készségkereslet és a készségkínálat jobb összehangolása a versenyképesség és az innováció helyi, regionális és nemzeti szintű támogatása, valamint a készséghiányok felszámolása érdekében;

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1995. október 24-i 95/46/EK irányelve a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról (HL L 281., 1995.11.23., 31. o.).

⁽²⁾ E tanácsi ajánlás alkalmazásában a „végzett” olyan személy, aki elvégezte a felsőoktatást vagy a szakoktatást és -képzést bármely szintjén (az EKKR 4. vagy afölötti szintjeit). A megfogalmazás arra is tekintettel van, hogy bizonyos tagállamok az iskolaelhagyókat is nyomon követik.

- d) felkészülés a foglalkoztatási, az oktatási és a társadalmi szükségletek folyamatos változására, továbbá ezek előrelézése; valamint
- e) hozzájárulás a szakpolitikák kialakításához nemzeti és uniós szinten egyaránt.

Finanszírozás

7. biztosítsák a pályakövetési kezdeményezések fenntarthatóságát megfelelő és többéves erőforrások hozzárendelésével, a nemzeti és európai finanszírozási források – pl. az Erasmus+ vagy az európai strukturális és beruházási alapok – kihasználásával, amennyiben lehetséges, illetve összhangban a meglévő forrásokkal, a jogalappal és a 2014 és 2020 közötti időszakra meghatározott prioritásokkal, a következő többéves pénzügyi keretről folytatott tárgyalások sérelme nélkül.

Jelentéstétel

8. az ezen ajánlás elfogadását követő két éven belül, majd azt követően rendszeresen értékeljék az ezen ajánlás végrehajtása terén elért eredményeket és azokról a szakértői hálózaton keresztül teygenek jelentést a Bizottságnak.

A KÖVETKEZŐKET AJÁNLJA A BIZOTTSÁGNAK:

9. dolgozza ki a diplomásokra vonatkozó európai felmérés⁽¹⁾ kísérleti szakaszát, amely felmérés célja a végzetek foglalkoztatására és társadalmi boldogulására vonatkozó összehasonlítható információk rendelkezésre állásának javítása, és ennek során vegye figyelembe a Eurograduate megvalósíthatósági tanulmány⁽²⁾ eredményeit és a pályakövetési rendszerekkel kapcsolatos tagállami tapasztalatokat. Az ezen ajánlás elfogadását követő három éven belül nyújtson be jelentést a szakértői hálózatnak e kísérleti felmérés eredményéről. Ha a kísérleti szakasz sikeresnek bizonyul, a Bizottság konzultál a tagállamokkal arról, hogy a diplomásokra vonatkozó európai felmérést célszerű-e teljeskörűen bevezetni a felsőoktatásban.
10. szükség szerint nyújtson kapacitásépítési támogatást a pályakövetési rendszerek létrehozásához, a bevált gyakorlatokra alapozva. A szakoktatás és -képzés esetében ez magában foglal majd egy, az összes tagállamra kiterjedő átfogó feltérképezést, amelynek keretében felméri az uniós szintű együttműködés lehetőségeit, és amelynek alapján megvizsgálható, hogy – amennyiben célszerűnek tartják – megvalósítható-e a végzetekre vonatkozó európai felmérésnek a szakoktatásban és -képzésben való bevezetése. A kapacitásépítéssel összefüggésben a Bizottság szintén támogatni fogja az együttműködést a hatóságok, a szakoktatási és -képzési szolgáltatók, valamint a pályorientációs szolgáltatók között annak érdekében, hogy javuljon a pályakövetési adatok rendelkezésre állása, összehasonlíthatósága és megbízhatósága.
11. segítse elő az egymástól való tanulást és a legjobb gyakorlatok cseréjét, erősítse az együttműködést a szakértői hálózat létrehozásával és támogatásával, valamint folytasson együttműködést az egyéb érintett szakértői csoportokkal, nemzetközi szervezetekkel, valamint uniós intézményekkel és ügynökségekkel.
12. biztosítsa, hogy a pályakövetési elemzések eredményeit felhasználás céljából a tagállamok és az érdekelt felek rendelkezésére bocsássák.
13. támogassa az európai finanszírozási források – pl. az Erasmus+ vagy az európai strukturális és beruházási alapok – felhasználását, amennyiben lehetséges, illetve összhangban azok pénzügyi kapacitásával, jogalapjával, döntéshozatali eljárásaival és a 2014 és 2020 közötti időszakra meghatározott prioritásaival, a következő többéves pénzügyi keretről folytatott tárgyalások sérelme nélkül.
14. teygen jelentést a Tanácsnak ezen ajánlás végrehajtásáról öt évvel annak elfogadását követően.

Kelt Brüsszelben, 2017. november 20-án.

a Tanács részéről

az elnök

M. REPS

⁽¹⁾ Az EKKR 5. és felsőbb szintjei.

⁽²⁾ A Eurograduate megvalósíthatósági tanulmány csak a felsőoktatásra terjed ki.